ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ

បទបង្ហាញ

ស្តីពី

ច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០១៦

វេទិកាសាធារណៈស្តីពីការគ្រប់គ្រងថវិកាឆ្នាំ ២០១៦

ថ្ងៃទី១៨ ខែកម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦

មាតិកា

១. ក្របខណ្ឌថវិកាឆ្នាំ ២០១៦

១.១ ស្ថានភាពចំណូល

១.២ ស្ថានភាពចំណាយ

១.៣ ថវិការដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ

២. បញ្ហាប្រឈម និង វិធានការក្នុងការអនុវត្តថវិកាឆ្នាំ ២០១៦

២.១ បញ្ហាប្រឈមក្នុងការអនុវត្តថវិកាឆ្នាំ ២០១៦

២.២ វិធានការក្នុងការអនុវត្តថវិកាឆ្នាំ ២០១៦

៣.សន្និដ្ឋាន

ផ្ទៃការឆ្នាំ២០១៦ ៖

“ឆ្ពោះទៅរកការសម្រេចគោលដៅសំខាន់ៗបន្ថែមទៀត នៃកម្មវិធីនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល”

១. ក្របខណ្ឌថវិកាឆ្នាំ ២០១៦

មូលដ្ឋាននៃការរៀបចំក្របខណ្ឌថវិកាឆ្នាំ ២០១៦

1. **លទ្ធផលឆ្នាំ ២០១៤ និង ឆ្នាំ ២០១៥**
   - ការប្រមូលចំណូលមានការកើនឡើង ជាពិសេសចំណូលគយ និងពន្ធដារ
   - ការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃចំណាយក្នុងកម្រិតវិភាជ និងកម្រិតអនុវត្ត
   - ការដំឡើងបៀវត្ស និង ការបើកទាន់ពេលវេលា ក្នុងសប្តាហ៍ទី ៤
   - ការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធបៀវត្ស និង ក្របខណ្ឌ ដើម្បីលើកទឹកចិត្តមន្ត្រីរាជការ
   - ការដំឡើងរបបប្រាក់បេសកកម្ម និង ការផ្តល់រង្វាន់លើកទឹកចិត្ត
   - ការបង្កើនចំណាយសម្រាប់ការកែទម្រង់នានា និង
   - ការវិនិយោគលើការពង្រឹងការតភ្ជាប់ ភាពប្រកួតប្រជែង ផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ច និង ការទ្រទ្រង់កំណើន
2. **ក្របខណ្ឌកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ៧% ព្រមជាមួយនឹង សេណារីយ៉ូចំណូលសុទិដ្ឋិនិយម**

អតិរេកចរន្តមានការកើនឡើង និងឱនភាពសរុបមានការថយចុះជាលំដាប់

សូចនាករថវិកា	២០១៤		២០១៥		២០១៦
	ច្បាប់	អនុវត្ត	ច្បាប់	អនុវត្ត (*)	ច្បាប់
ចំណូលក្នុងប្រទេស (% ផ.ស.ស)	15.53%	17.05%	15.76%	16.77%	17.53%
- ចំណូលចរន្ត (% ផ.ស.ស)	*15.18%*	*16.78%*	*15.59%*	*16.61%*	*17.37%*
ចំណាយថវិការដ្ឋសរុប (% ផ.ស.ស)	20.91%	21.55%	20.95%	19.13%	22.32%
- ចំណាយចរន្ត (% ផ.ស.ស)	*12.87%*	*12.72%*	*13.09%*	*11.78%*	*14.43%*
អតិរេកចរន្ត (% ផ.ស.ស)	2.31%	4.06%	2.50%	4.82%	2.93%
ឱនភាពសរុប (% ផ.ស.ស)	-5.39%	-4.50%	-5.19%	-2.36%	-4.79%

សម្គាល់÷ (*) តួលេខប៉ាន់ស្មានអនុវត្តឆ្នាំ ២០១៥

បង្កើនចំណូលឱ្យអស់សក្តានុពល ឆ្លើយតបមហិច្ឆតាចំណាយ ព្រមជាមួយនឹងការបង្កើនអតិរេកចរន្ត

ក្របខណ្ឌថវិការដ្ឋជា % ផសស (២០១២-២០១៦)

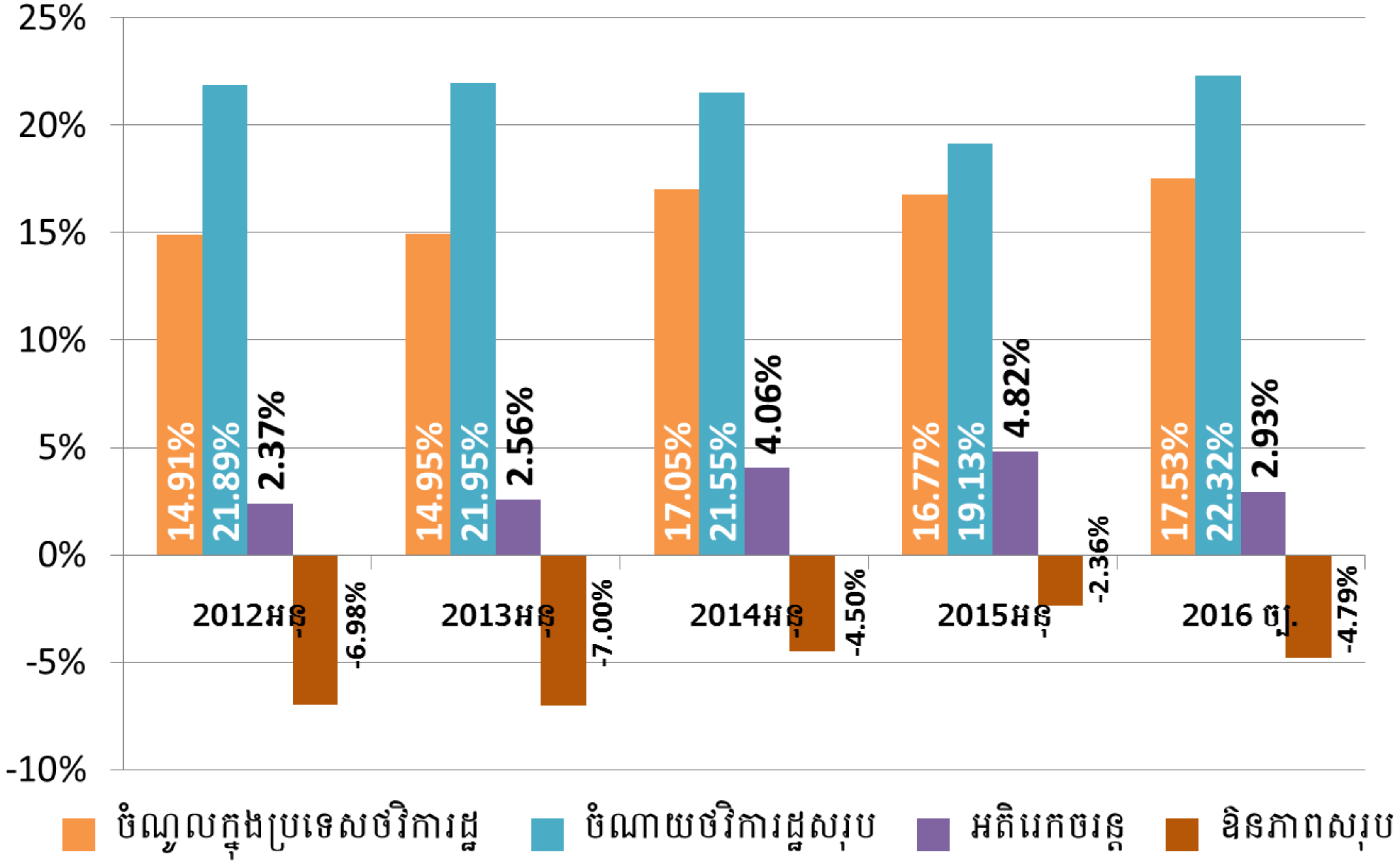

១.១ ស្ថានភាពចំណូលថវិការដ្ឋ

ចំណូលក្នុងប្រទេសបន្តកើនឡើងខ្ពស់នៅឆ្នាំ ២០១៦

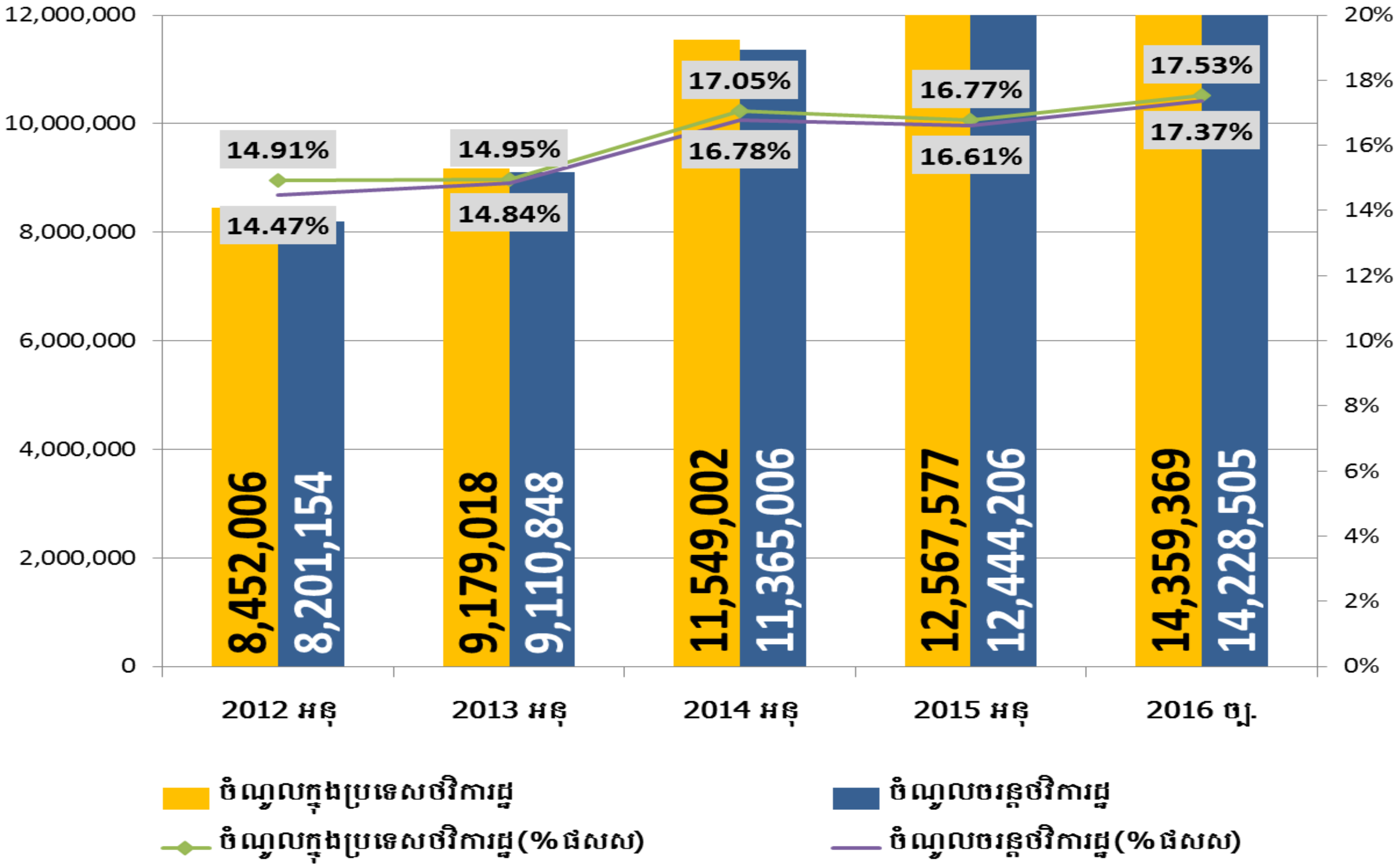

ចំណូលចរន្តថ្នាក់ជាតិ ជាពិសេស ចំណូលសារពើពន្ធរីកចំរើនបន្ត កើនឡើងប្រសើរជាងយុទ្ធសាស្ត្រគៀរគរចំណូល

ចំណូល	ឯកតាលានរៀល			កំណើនប្រចាំឆ្នាំ			% ផសស		
	២០១៤ អនុ	២០១៥ អនុ (*)	២០១៦ ច្បាប់	២០១៤ អនុ	២០១៥ អនុ (*)	២០១៦ ច្បាប់	២០១៤ អនុ	២០១៥ អនុ (*)	២០១៦ ច្បាប់
ចំណូលចរន្តថវិកាថ្នាក់ជាតិ	**10,829,697**	**11,756,542**	**13,407,263**	**24.40%**	**8.56%**	**14.04%**	**15.99%**	**15.69%**	**16.36%**
+ ចំណូលសារពើពន្ធ	9,336,508	10,502,266	11,555,055	28.09%	12.49%	10.02%	13.78%	14.02%	14.10%
- គយ និងរដ្ឋាករ	5,424,235	5,802,486	6,648,000	37.13%	6.97%	14.57%	8.01%	7.74%	8.11%
- ពន្ធដារ	3,672,566	4,421,853	4,907,055	18.40%	20.4%	10.97%	5.42%	5.90%	5.99%
+ ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ	1,493,189	1,254,276	1,852,208	5.40%	-16%	47.67%	2.20%	1.67%	2.26%

សម្គាល់÷ (*) តួលេខប៉ាន់ស្មានអនុវត្តឆ្នាំ ២០១៥

ចំណូលចរន្តប្រមាណ៥០% ត្រូវបានប្រមូលដោយ អគ្គ.គយ និងរដ្ឋាករ និង ជាង ១/៣ ប្រមូលដោយអគ្គ.ពន្ធដារ

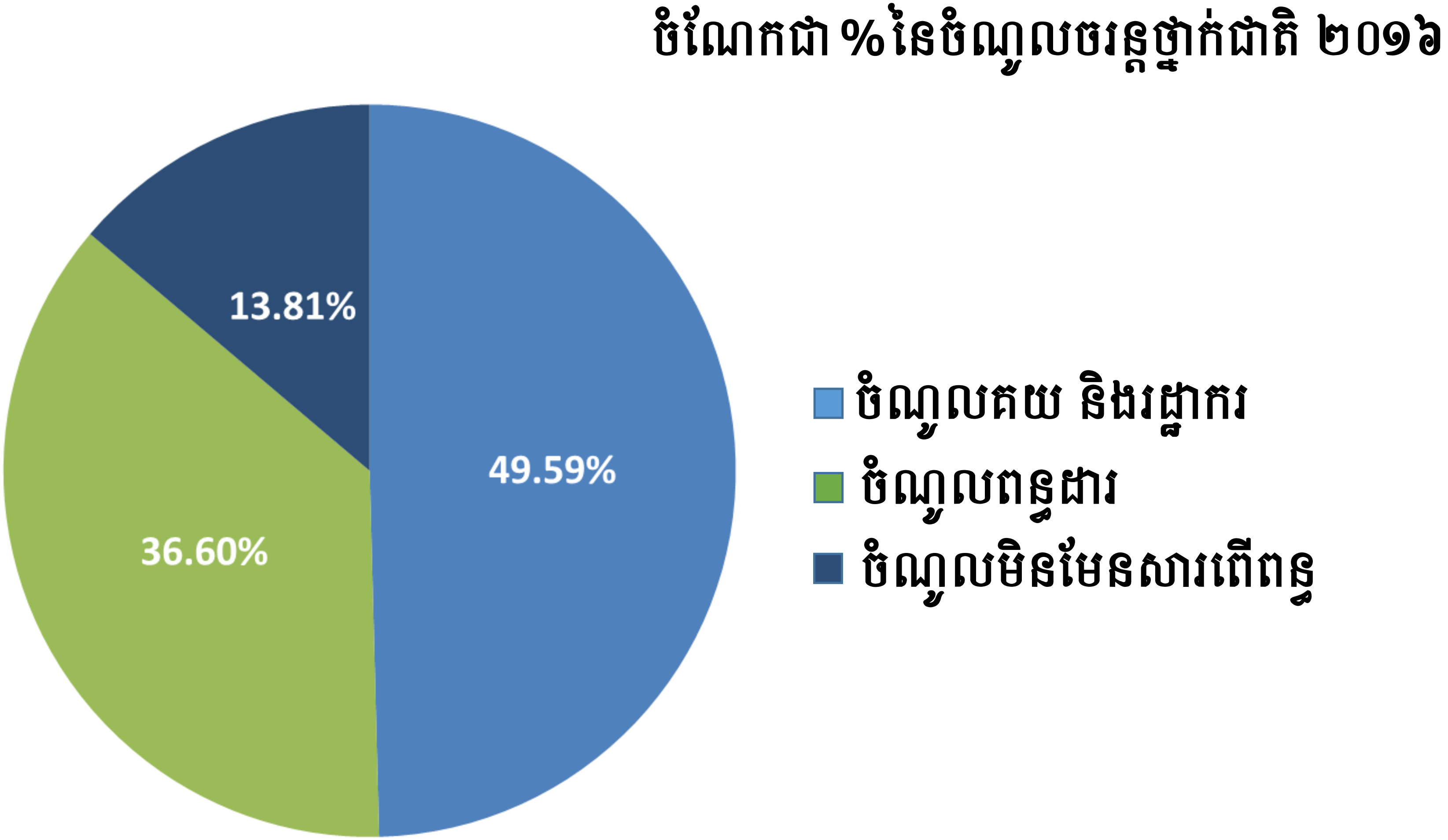

ពន្ធផ្ទាល់នៅមានសក្តានុពលសម្រាប់ពង្រីក

ចំណែកជា%នៃចំណូលសារពើពន្ធឆ្នាំ ២០១៦

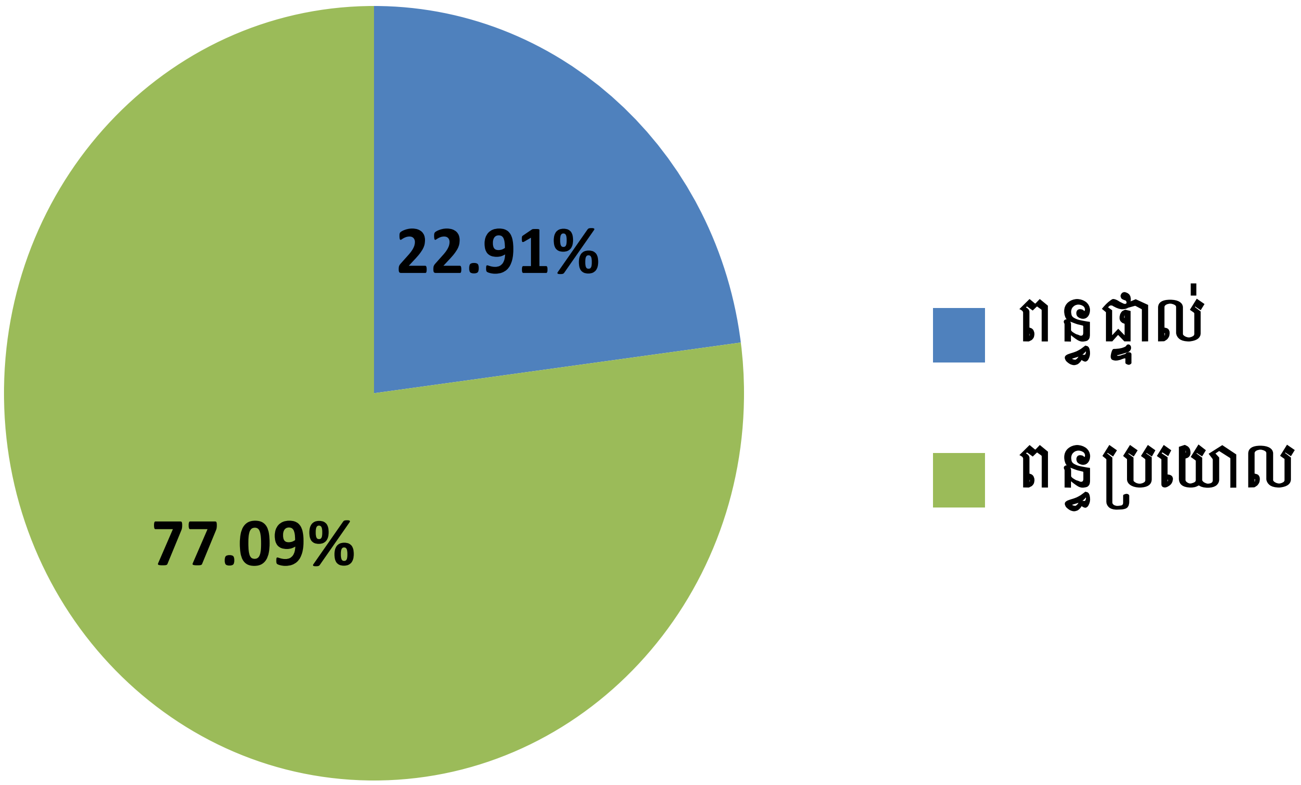

ពន្ធក្នុងប្រទេសជាប្រភពចំណូលសារពើពន្ធដ៏សំខាន់

ចំណែកជា % នៃចំណូលសារពើពន្ធឆ្នាំ ២០១៦

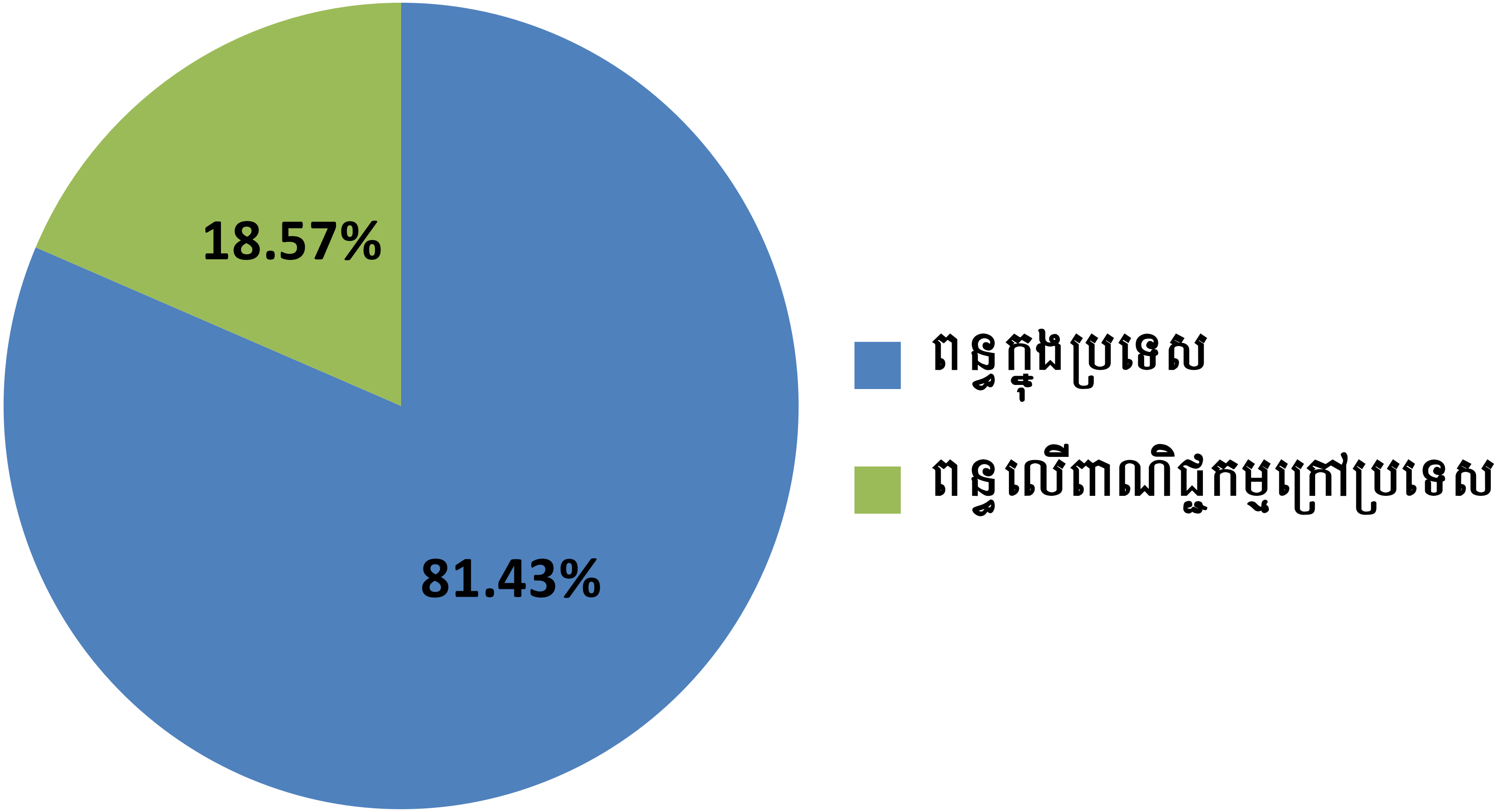

ចំណូលមូលធនក្រៅប្រទេស ផ្នែកហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង មាននិន្នាការធ្លាក់ចុះ ចំណាយវិនិយោគបំពេញបន្ថែមដោយថវិកាជាតិ

ចំណូល	ឯកតាលានរៀល			កំណើនប្រចាំឆ្នាំ			%ផសស		
	២០១៤ អនុ	២០១៥ អនុ (*)	២០១៦ ច្បាប់	២០១៤ អនុ	២០១៥ អនុ (*)	២០១៦ ច្បាប់	២០១៤ អនុ	២០១៥ អនុ (*)	២០១៦ ច្បាប់
ចំណូលមូលធន	**4,441,244**	**3,952,147**	**4,205,214**	**-4.59%**	**-11.01%**	**6.40%**	**6.56%**	**5.27%**	**5.13%**
ក្នុងប្រទេស	183,996	123,371	130,864	169.91%	-32.95%	6.07%	0.27%	0.16%	0.16%
ក្រៅប្រទេស	4,257,248	3,828,776	4,074,350	-7.18%	-10.06%	6.41%	6.28%	5.11%	4.97%
+ មូលនិធិទ្រទ្រង់ថវិកា	16,768	141,776	203,000	-94.03%	745.51%	43.18%	0.02%	0.19%	0.25%
+ មូលធនដោយហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស	4,240,480	3,687,000	3,871,350	-1.52%	-13.05%	5.00%	6.26%	4.92%	4.72%
- អំណោយផ្សេងៗ	1,620,695	537,000	541,989	-32.50%	-66.87%	0.93%	2.39%	0.72%	0.66%
- ការខ្ចី	2,619,784	3,150,000	3,329,361	37.51%	20.24%	5.69%	3.87%	4.20%	4.06%

សម្គាល់÷ (*) តួលេខប៉ាន់ស្មានអនុវត្តឆ្នាំ ២០១៥

១.២ ស្ថានភាពចំណាយថវិការដ្ឋ

១.២.១ ស្ថានភាពរួម និងតាមវិស័យ

ចំណាយចរន្តថវិការដ្ឋ កើនឡើងខ្លាំងនៅឆ្នាំ ២០១៦

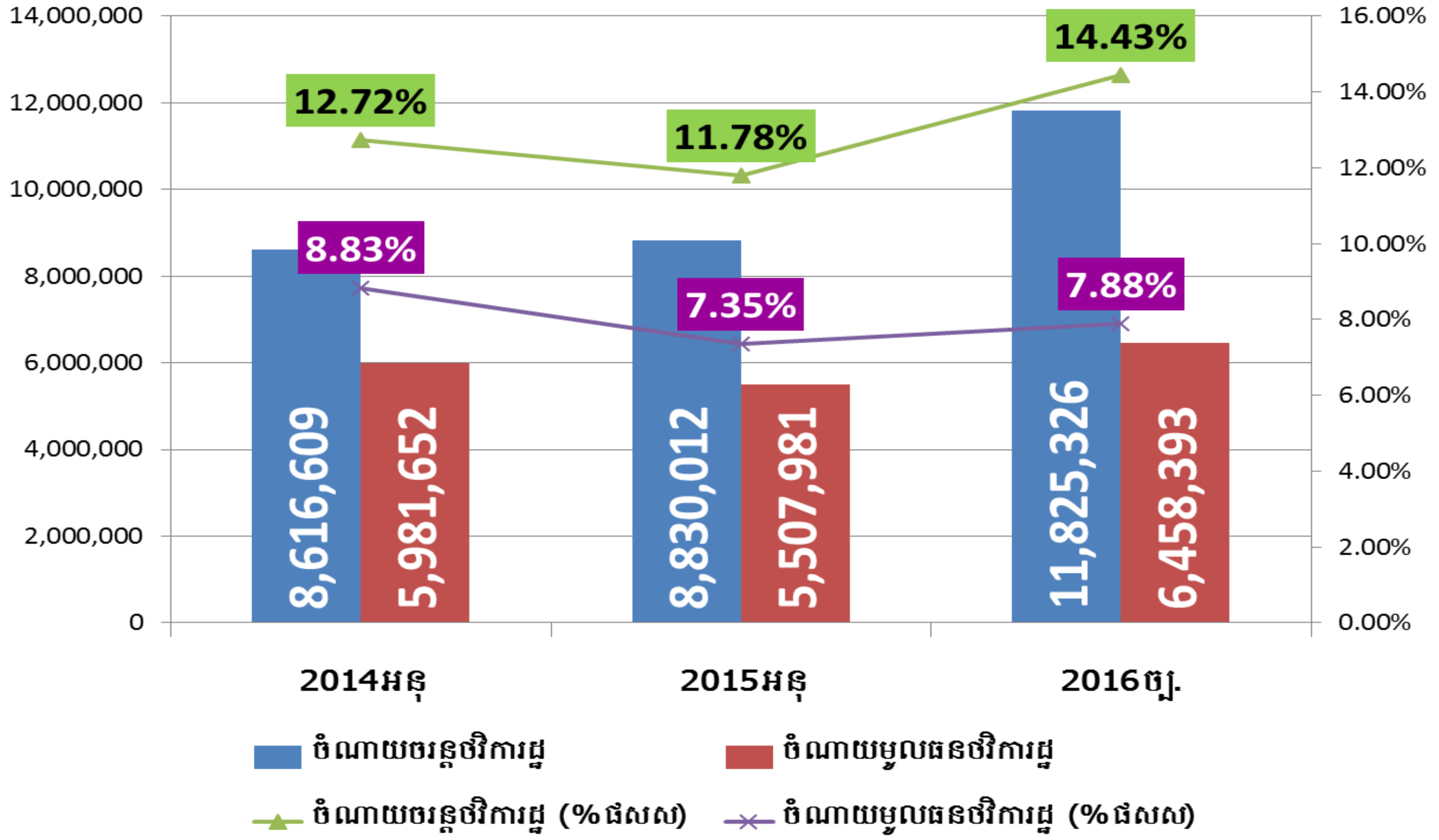

ចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិកបន្តកើនឡើង បង្កើនជាសម្ពាធនៅលើ ចំណាយមិនមែនបុគ្គលិក និង វិនិយោគ

ចំណាយ	ឯកតាលានរៀល			កំណើនប្រចាំឆ្នាំ			%ផសស		
	២០១៤ អនុ	២០១៥ អនុ (*)	២០១៦ ច្បាប់	២០១៤ អនុ	២០១៥ អនុ (*)	២០១៦ ច្បាប់	២០១៤ អនុ	២០១៥ អនុ (*)	២០១៦ ច្បាប់
ចំណាយថវិការដ្ឋសរុប	**14,598,261**	**14,337,993**	**18,283,719**	**8.33%**	**-1.78%**	**27.52%**	**21.55%**	**19.13%**	**22.32%**
-ចំណាយចរន្តថវិការដ្ឋ	8,616,609	8,830,012	11,825,326	14.29%	2.48%	33.92%	12.72%	11.78%	14.43%
បន្ទុកបុគ្គលិក	3,945,030	4,504,351	5,922,002	26.12%	14.18%	31.47%	5.82%	6.01%	7.23%
មិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក	4,671,579	4,325,661	5,903,324	5.91%	-7.40%	36.47%	6.90%	5.77%	7.20%
-ចំណាយមូលធនថវិការដ្ឋ	5,981,652	5,507981	6,458,393	0.75%	-7.92%	17.26%	8.83%	7.35%	7.88%
វិនិយោគសាធារណៈ ហិរញ្ញប្បទានក្នុងប្រទេស	1,429,393	1,490,913	2,077,905	2.94%	4.30%	39.37%	2.11%	1.99%	2.54%
មូលនិធិទ្រទ្រង់ថវិកា	87,371	177,988	250,000	-64.97%	103.71%	40.46%	0.13%	0.24%	0.31%
វិនិយោគសាធារណៈ ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស	4,240,480	3,687,000	3,871,350	-1.52%	-13.05	5.00%	6.26%	4.92%	4.72%

សម្គាល់÷ (*) តួលេខប៉ាន់ស្មានអនុវត្តឆ្នាំ ២០១៥

ចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិកថ្នាក់ជាតិ ចាប់ផ្តើមឡើងលើស ៥០% នៃចំណាយចរន្តថវិកាថ្នាក់ជាតិ

គម្រោងចំណាយ	២០១៥អនុ (*) (លានរៀល)	ច្បាប់ ២០១៦ (លានរៀល)	កំណើន	សមាមាត្រ	%ផសស
ចំណាយចរន្តថវិការដ្ឋ	**8.830.012**	11,825,326	33.92%	100.00%	14.43%
បន្ទុកបុគ្គលិក	4,504,351	5,922,002	31.47%	50.08%	7.23%
មិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក	4,325,661	5,903,324	36.47%	49.92%	7.20%
-ថវិកាថ្នាក់ជាតិ	**8,298,573**	**11,156,989**	**34.44%**	**94.35%**	**13.62%**
បន្ទុកបុគ្គលិក	4,303,161	5,636,339	30.98%	50.52%	6.88%
មិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក	3,995,412	5,520,650	38.17%	49.48%	6.74%
-ថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ	**974,335**	**1,181,620**	**21.27%**	**9.94%**	**1.44%**
បន្ទុកបុគ្គលិក	201,189	285,663	41.99%	24.18%	0.35%
មិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក	773,146	895,957	15.88%	75.82%	1.09%

សម្គាល់÷ (*) តួលេខប៉ាន់ស្មានអនុវត្តឆ្នាំ ២០១៥

ចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិកថ្នាក់ជាតិ ចាប់ផ្តើមធំជាង ចំណាយមិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក

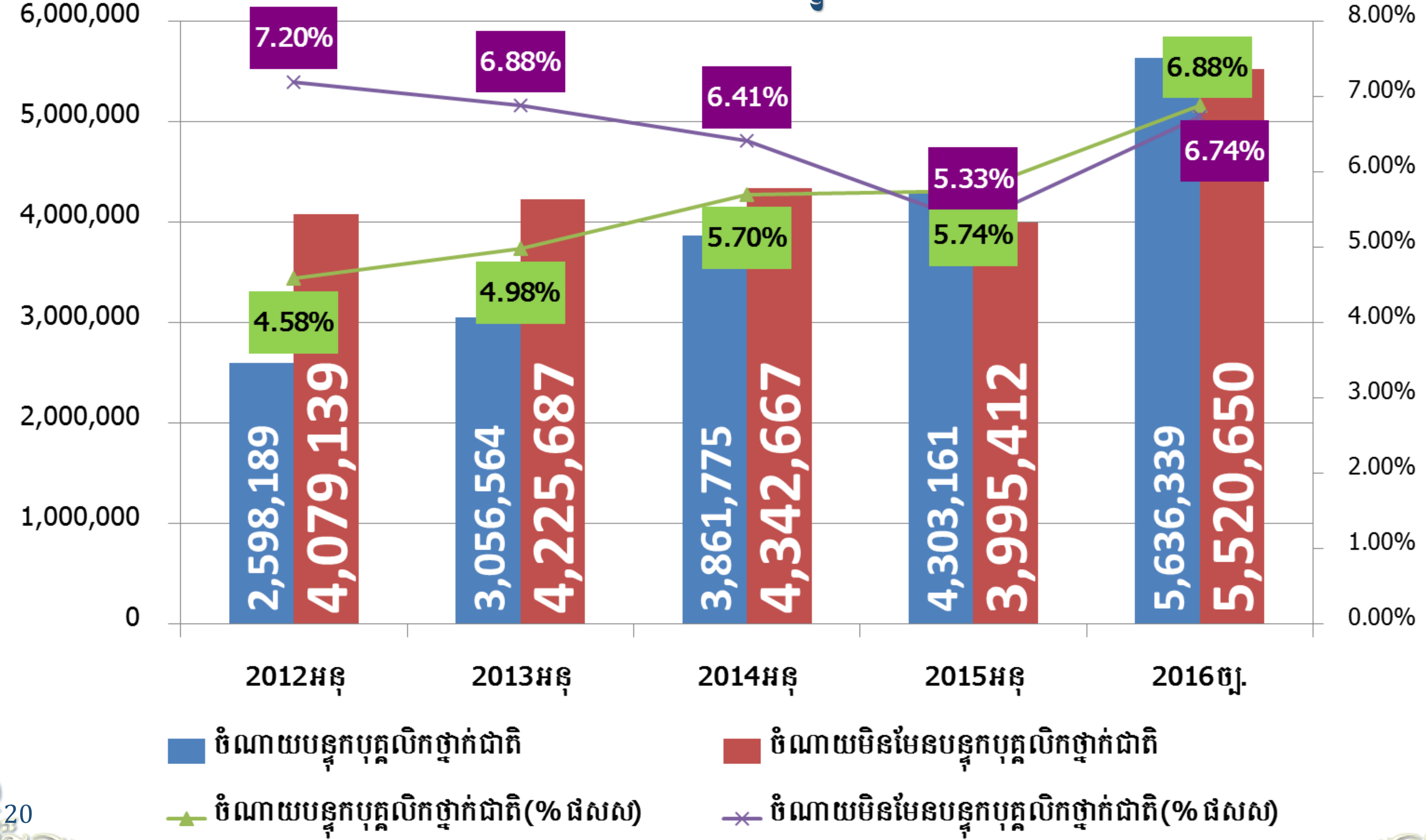

គោលនយោបាយបៀវត្សថ្នាក់ជាតិ ឆ្នាំ ២០១៦

- គ្រោង**តម្លើងបៀវត្សសរុបអប្បរមា** ÷
  - **មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល** ÷ ពីប្រមាណ <u>៥៥២ ៨០០ រៀល</u> ឆ្នាំ២០១៥ ដល់ប្រមាណ **<u>៦០០ ៥០០ រៀល</u>** នៅខែមករា ឆ្នាំ២០១៦, ចាប់ពីខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦ ឡើងដល់ប្រមាណ **<u>៧០០ ៥០០ រៀល</u>**
  - **គ្រូបង្រៀន** ÷ ពីប្រមាណ <u>៦៤៦ ៤៨០ រៀល</u> ឆ្នាំ២០១៥ ដល់ប្រមាណ **<u>៧០០ ៥០០ រៀល</u>** នៅខែមករា ឆ្នាំ២០១៦, ចាប់ពីខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦ ឡើងដល់ប្រមាណ **<u>៨០០ ៥០០ រៀល</u>**
  - **គ្រូពេទ្យ**÷ ពីប្រមាណ <u>៦៤៦ ៧២០ រៀល</u> ឆ្នាំ២០១៥ ដល់ប្រមាណ **<u>៧០០ ៥០០ រៀល</u>** នៅខែមករា ឆ្នាំ២០១៦ ,ចាប់ពីខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦ ឡើងដល់ប្រមាណ **<u>៨០០ ៥០០ រៀល</u>**
  - **នគរបាលជាតិ (ពលបាលត្រី)**÷ ពីប្រមាណ <u>៦៤០ ០០០ រៀល</u>(ដោយគិតបញ្ចូលរបបអង្គរ) នៅឆ្នាំ ២០១៥ ទៅប្រមាណ **<u>៦៧៥ ៩៧៧ រៀល</u>**(ដោយគិតបញ្ចូលរបបអង្គរ) នៅខែមករា ឆ្នាំ២០១៦, ចាប់ពី ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦ ឡើងដល់ប្រមាណ **<u>៧៨៤ ៧៣០ រៀល</u>**(គិតបញ្ចូលរបបអង្គរ)
  - **យោធិន (ពលទោ)** ÷ ពីប្រមាណ <u>៥៣៣ ០០០ រៀល</u> ដល់ប្រមាណ **<u>៥៦៦ ៥០០ រៀល</u>**(មិនគិតបញ្ចូលរបបអង្គរ) នៅខែមករា ឆ្នាំ២០១៦, ចាប់ពីខែមេសាឆ្នាំ២០១៦ ឡើងដល់ប្រមាណ **<u>៦៧៥ ៥០០ រៀល</u>**(មិនគិតបញ្ចូលរបបអង្គរ) ហើយបើគិតបញ្ចូលរបបអង្គរត្រូវជាប្រមាណ **<u>៧៣៣ ៧៣០ រៀល</u>**
  - *ប្រាក់ឧបត្ថម្ភមន្ត្រីជាប់កិច្ចសន្យា នឹងដំឡើងពី ១៦ម៉ឺនរៀល ទៅ ៤០ម៉ឺនរៀល ចាប់ពីខែមករា ២០១៦*

ចំណាយចរន្តវិស័យសង្គមកិច្ចឆ្នាំ ២០១៦ នៅតែត្រូវបានចាត់ទុកជាវិស័យអាទិភាពទីមួយ

គម្រោងចំណាយ	២០១៥អនុ(*)	ច្បាប់ ២០១៦	កំណើន	%នៃចំណាយចរន្តថវិកាជាតិ	%នៃ ផសស
វិស័យរដ្ឋបាលទូទៅ	1,296,907	1,597,180	23.15%	14.32%	1.95%
វិស័យការពារជាតិ សន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់	2,225,933	2,772,857	24.57%	24.85%	3.38%
វិស័យសង្គមកិច្ច	2,989,123	4,291,441	43.57%	38.46%	5.24%
វិស័យសេដ្ឋកិច្ច	869,771	1,154,557	32.74%	10.35%	1.41%
ចំណាយមិនទាន់បែងចែកមានមុខសញ្ញា	916,838	1,340,954	46.26%	12.02%	1.64%

សម្គាល់÷ (*) តួលេខប៉ាន់ស្មានអនុវត្តឆ្នាំ ២០១៥

ជានិន្នាការ ចំណាយចរន្តវិស័យសង្គមកិច្ចកើនឡើងខ្លាំងជាងគេ

ចំណាយចរន្តថ្នាក់ជាតិតាមវិស័យ ជា % ផសស

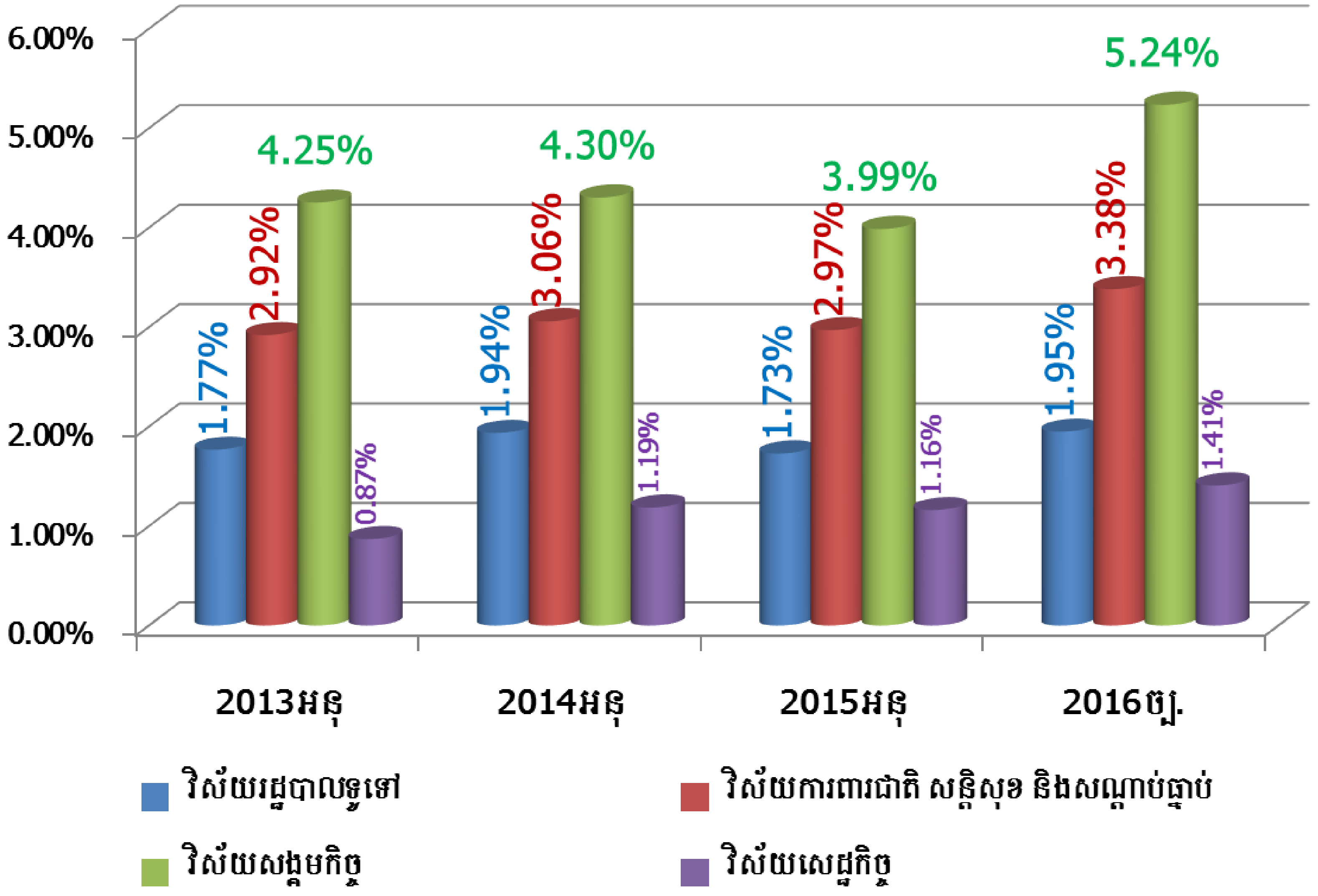

ការឧបត្ថម្ភពីថវិការដ្ឋដល់មន្ទីរពេទ្យគន្ធបុប្ផាកើនឡើងបន្តបន្ទាប់

ឯកតា លានរៀល

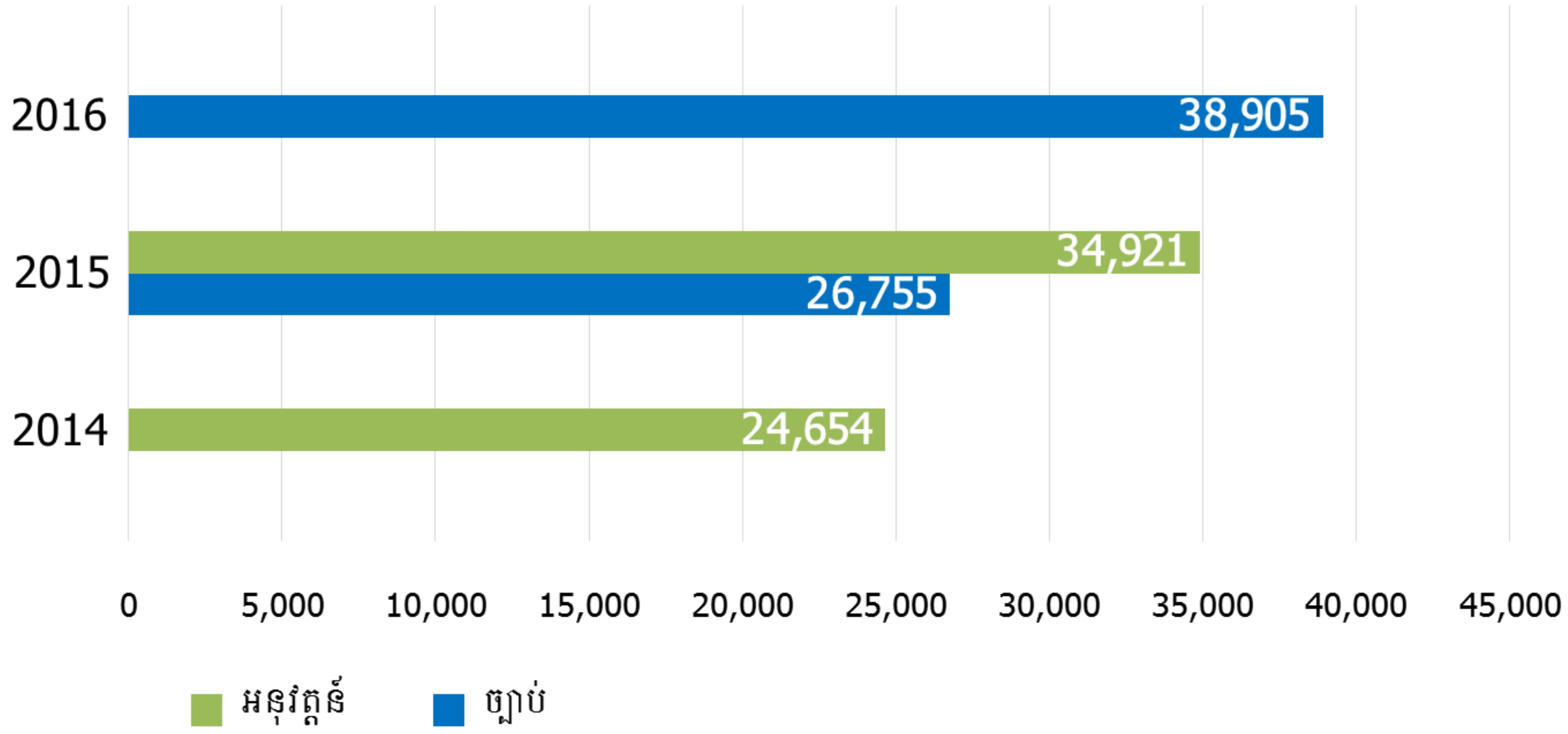

ដំណើរឈានឆ្ពោះទៅរកការផ្លាស់ប្តូរប្រព័ន្ធថវិកា

ក្រសួង ស្ថាប័ន ចំនួន ២៥ អនុវត្តថវិកាកម្មវិធីនៅឆ្នាំ ២០១៦

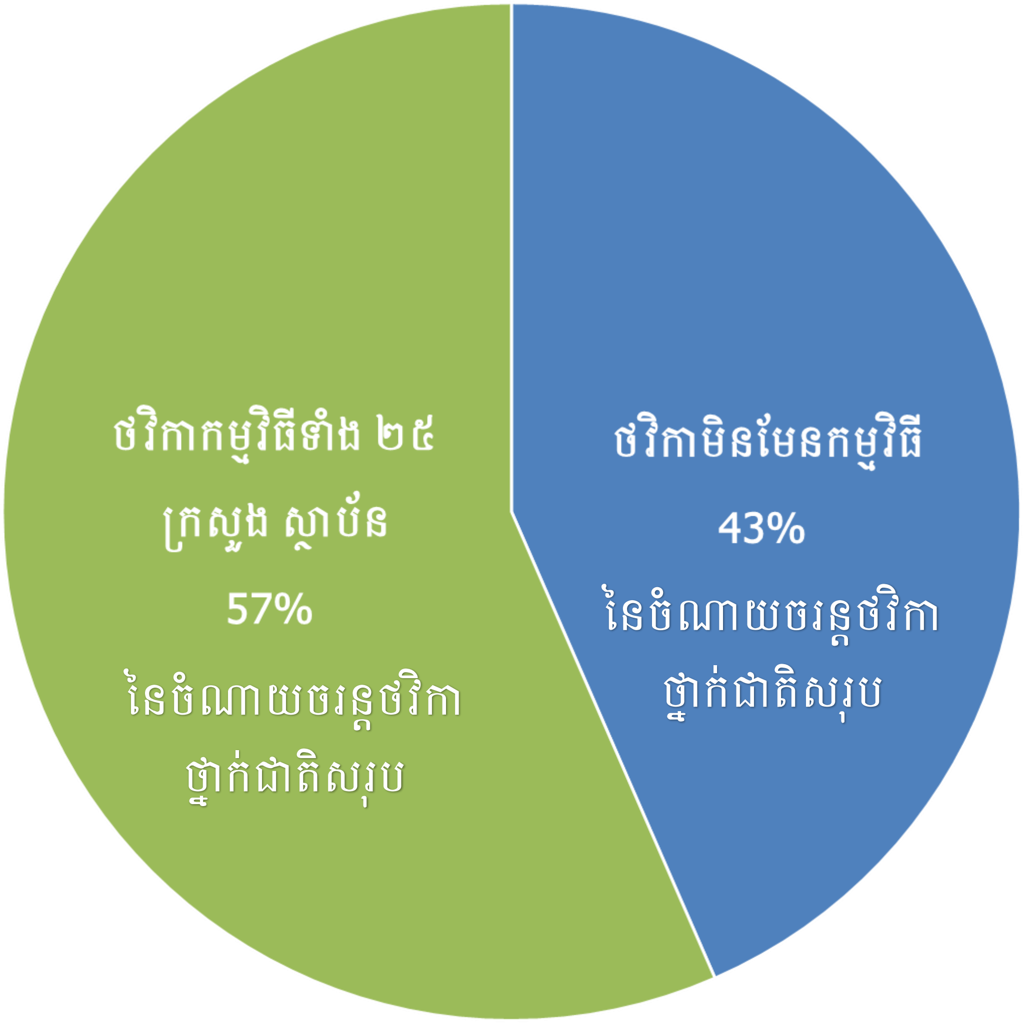

ចំណាយវិនិយោគកាន់តែច្រើនឡើងដោយថវិកាជាតិ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីការកើនឡើងនៃឯករាជ្យភាព

ចំណាយ	ឯកតាលានរៀល			កំណើនប្រចាំឆ្នាំ			%ផសស		
	២០១៤ អនុ	២០១៥ អនុ (*)	២០១៦ ច្បាប់	២០១៤ អនុ	២០១៥ អនុ (*)	២០១៦ ច្បាប់	២០១៤ អនុ	២០១៥ អនុ (*)	២០១៦ ច្បាប់
ចំណាយមូលធនថវិកាថ្នាក់ជាតិ	5,863,490	**5,375,120**	6,305,488	0.91%	**-0.08%**	9.47%	8.66%	**7.17%**	7.70%
វិនិយោគសាធារណៈ: ហិរញ្ញប្បទានក្នុងប្រទេស	1,311,231	1,358,052	1,925,000	4.08%	3.57%	17.63%	1.94%	1.81%	2.35%
វិនិយោគសាធារណៈ: ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស	4,240,480	3,687,000	3,871,350	-1.52%	-13.05%	5.00%	6.26%	4.92%	4.72%
ការទូទាត់ប្រាក់ខ្ចី	311,779	330,068	509,138	28.70%	5.87%	16.62%	0.46%	0.44%	0.62%

សម្គាល់÷ (*) តួលេខប៉ាន់ស្មានអនុវត្តឆ្នាំ ២០១៥

មូលហេតុនៃការបង្កើនពិដាននៃការខ្ចីពីបរទេស

១ ផ្អែកលើលទ្ធផលនៃការសិក្សា និងវាយតម្លៃជាបច្ចេកទេស ដូចបានគូសរំលេចនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងបំណុលសាធារណៈ ២០១៥-២០១៨ រាជរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់ទំហំនៃការខ្ចីថ្មីបន្ថែមសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៦ ក្នុងរង្វង់ **៧០០ លានអេសដេអ៊ែរ,** ហើយនៅក្នុងសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ២០១៦ ក៏បានកំណត់នូវទំហំនៃការខ្ចី ក្នុងកម្រិត **៧០០ លានអេសដេអ៊ែរ** តាមនោះដែរ។

២ ការបង្កើនពិដាននៃការខ្ចីថ្មីបន្ថែមនេះ គឺដើម្បីប៉ះប៉ូវការធ្លាក់ចុះនៃហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ផងដែរ។ ការធ្លាក់ចុះនៃហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង គឺដោយសារម៉្យាង ប្រទេសកម្ពុជាយើងមានកម្រិតអភិវឌ្ឍន៍ខ្ពស់ជាងមុន ដែលធ្វើឱ្យដៃគូអភិវឌ្ឍងាកមកផ្តល់ឥណទានសម្បទានជាជំនួសវិញកាន់តែច្រើន និងម៉្យាងទៀត ប្រទេសដែលធ្លាប់តែផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណង កំពុងតែជួបការលំបាកផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គេផងដែរ។

៣ ការខិតខំថ្មីរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងឆ្នាំ២០១៦ មានគោលដៅសម្រាប់ហិរញ្ញប្បទានកម្មវិធី/គម្រោងក្នុងវិស័យអាទិភាព សំដៅទ្រទ្រង់ចីរភាពកំណើន និងបង្កើនផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ច រួមមាន÷

- **វិស័យអគ្គិសនី÷** គម្រោងពង្រីកខ្សែបញ្ជូន និងបណ្តាញចែកចាយអគ្គិសនីទៅទីប្រជុំជន និងជនបទ ក្នុងគោលដៅពង្រីកវិសាលភាពនៃការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនី និងបញ្ចុះតម្លៃអគ្គិសនីនៅជនបទ មកនៅត្រឹមរង្វង់ ៨០០ រៀល ក្នុងមួយគីឡូវ៉ាត់ម៉ោង ក្នុងឆ្នាំ២០១៦ (សម្រាប់តំបន់គ្របដណ្តប់ដោយបណ្តាញ EDC)។
- **វិស័យធារាសាស្ត្រ÷** គម្រោងប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រនិងការពារទឹកជំនន់ក្នុងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ដោយរួមទាំងគម្រោងប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រអូរខែជន, គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានទឹកស្ទឹងស្វាហាប់ ក្នុងខេត្តកំពង់ស្ពឺ, គម្រោងគ្រប់គ្រងធនធានទឹកចម្រុះទន្លេមេគង្គ នៅខេត្តក្រចេះ ស្ទឹងត្រែង រតនគិរី មណ្ឌលគិរី។
- **វិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត÷** គម្រោងកែលម្អផ្លូវជាតិលេខ ៣, លេខ ៥, លេខ ៤៨, និងគម្រោងគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិផ្លូវថ្នល់។ល។
- **វិស័យអាទិភាពផ្សេងទៀត÷** គម្រោងកសិកម្ម, អប់រំ, សុខាភិបាល, ផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត, និងអភិបាលកិច្ច។

៤ មានការធ្វើប្រក្រតីកម្មកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍចាស់ឡើងវិញ (ធនាគារពិភពលោក) តាមរយៈការទទួលបានឥណទានដែលមានកម្រិតសម្បទានខ្ពស់ ដោយមានអត្រាការប្រាក់ **0,៧៥%** ក្នុងមួយឆ្នាំ និងរយៈពេលសង **៤0ឆ្នាំ** ក្នុងនោះ រយៈពេលអនុគ្រោះ **១0ឆ្នាំ** សម្រាប់ហិរញ្ញប្បទាន÷ គម្រោងទ្រទ្រង់វិស័យសុខាភិបាល, គម្រោងបែងចែកដីសង្គមកិច្ច និងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច, គម្រោងគ្រប់គ្រងធនធានទឹកចម្រុះទន្លេមេគង្គ, គម្រោងគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិផ្លូវថ្នល់។ល។

៥ ការបង្កើនពិដាននៃការខ្ចីថ្មីបន្ថែមដល់ **៧00 លានអេសដេអ៊ែរ**នេះ គ្រាន់តែជាការគ្រោងប៉ុណ្ណោះ។ ការអនុវត្តជាក់ស្តែង គឺអាចមិនដល់ពិដានឥណទានអនុញ្ញាតដោយច្បាប់នោះទេ។ ជាក់ស្តែង ក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ រាជរដ្ឋាភិបាលបានចុះកិច្ចព្រមព្រៀងចំនួនប្រមាណ **៥១៩ លានអេសដេអ៊ែរ** ធៀបនឹងច្បាប់អនុញ្ញាត **៦00 លានអេសដេអ៊ែរ**, ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ចំនួនប្រមាណ **៥១១ លានអេសដេអ៊ែរ** ធៀបនឹងច្បាប់អនុញ្ញាត **៦00 លានអេសដេអ៊ែរ**, និងក្នុងឆ្នាំ២០១៥នេះ អាចមានចំនួនប្រមាណ **៥៦0 លានអេសដេអ៊ែរ** ធៀបនឹងច្បាប់អនុញ្ញាត **៦00 លានអេសដេអ៊ែរ**។

១.២.២ ការវិភាគថវិកាថ្នាក់ជាតិ តាមក្រសួង ស្ថាប័ន

ចំណាយថវិកាសរុបរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន តាមលំដាប់ ទំហំទឹកប្រាក់ (ចំណាយចរន្ត និង ចំណាយមូលធន)

<u>ឯកតា លានរៀល</u>

- ក្រសួងក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា និង ក្រសួងការងារនិងបណ្ដុះបណ្ដាលវិជ្ជាជីវៈ មានថវិកា<u>ចំណាយសរុប 2,402,742 លានរៀល</u>
- ក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ និង ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម មានថវិកា<u>ចំណាយសរុប 1,106,825 លានរៀល</u>
- ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន និង ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ មានថវិកា<u>ចំណាយសរុប 2,902,113 លានរៀល</u>

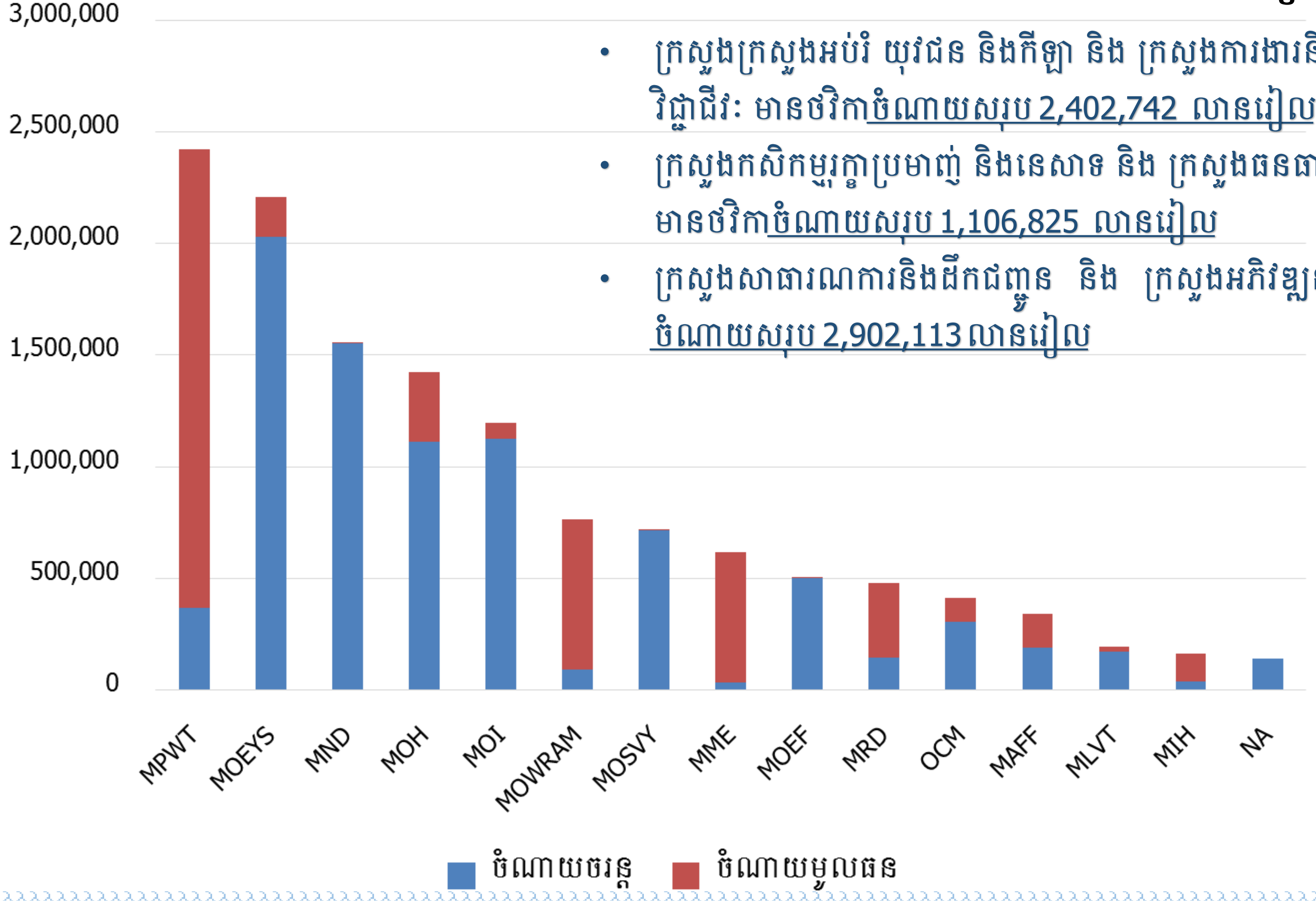

ចំណាយចរន្តតាមលំដាប់ក្រសួង ពីធំ ទៅ តូច

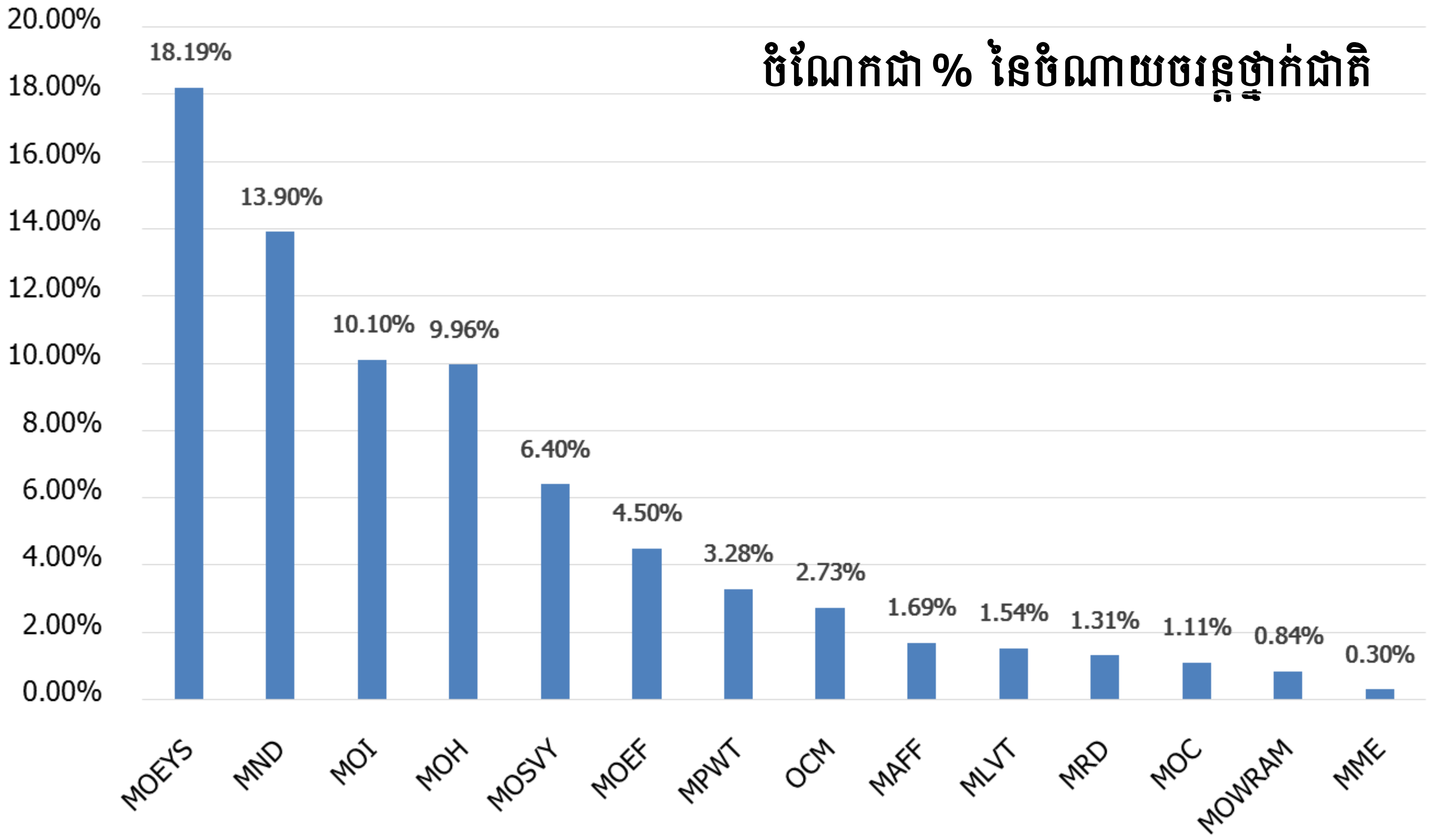

ចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិក និងមិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិកឆ្នាំ២០១៦ តាមលំដាប់ក្រសួង ពីធំ ទៅ តូច

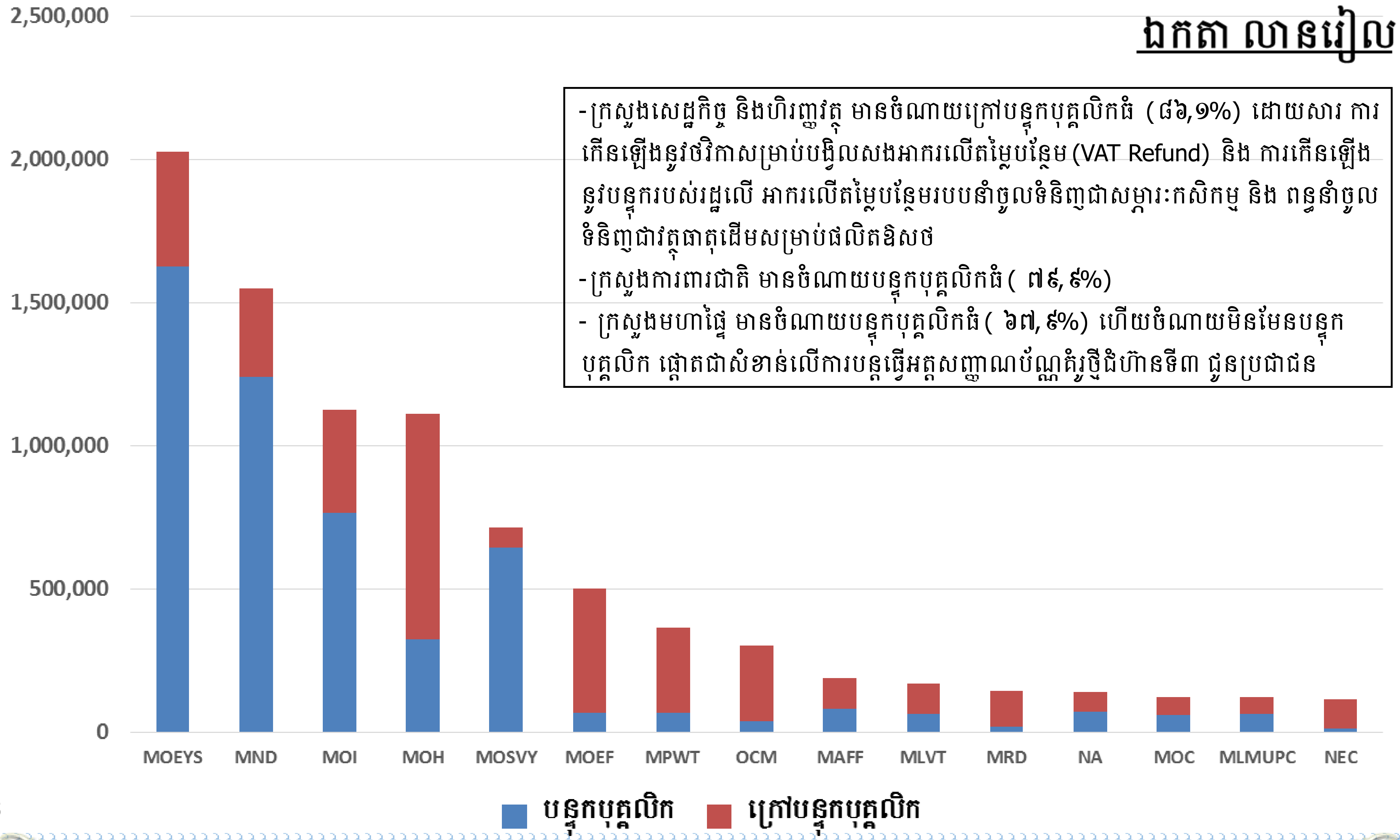

-ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ មានចំណាយក្រៅបន្ទុកបុគ្គលិកធំ (៨៦,១%) ដោយសារ ការកើនឡើងនូវថវិកាសម្រាប់បង្វិលសងអាករលើតម្លៃបន្ថែម (VAT Refund) និង ការកើនឡើងនូវបន្ទុករបស់រដ្ឋលើ អាករលើតម្លៃបន្ថែមរបបនាំចូលទំនិញជាសម្ភារៈកសិកម្ម និង ពន្ធនាំចូលទំនិញជាវត្ថុធាតុដើមសម្រាប់ផលិតឱសថ

-ក្រសួងការពារជាតិ មានចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិកធំ (៧៩,៩%)

- ក្រសួងមហាផ្ទៃ មានចំណាយបន្ទុកបុគ្គលិកធំ (៦៧,៩%) ហើយចំណាយមិនមែនបន្ទុកបុគ្គលិក ផ្តោតជាសំខាន់លើការបន្តធ្វើអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណគំរូថ្មីជំហ៊ានទី៣ ជូនប្រជាជន

ទំហំកំណើនចំណាយចរន្តថ្នាក់ជាតិតាមក្រសួងឆ្នាំ ២០១៦ ធៀបច្បាប់ឆ្នាំ ២០១៥ តាមលំដាប់ ពីធំ ទៅ តូច

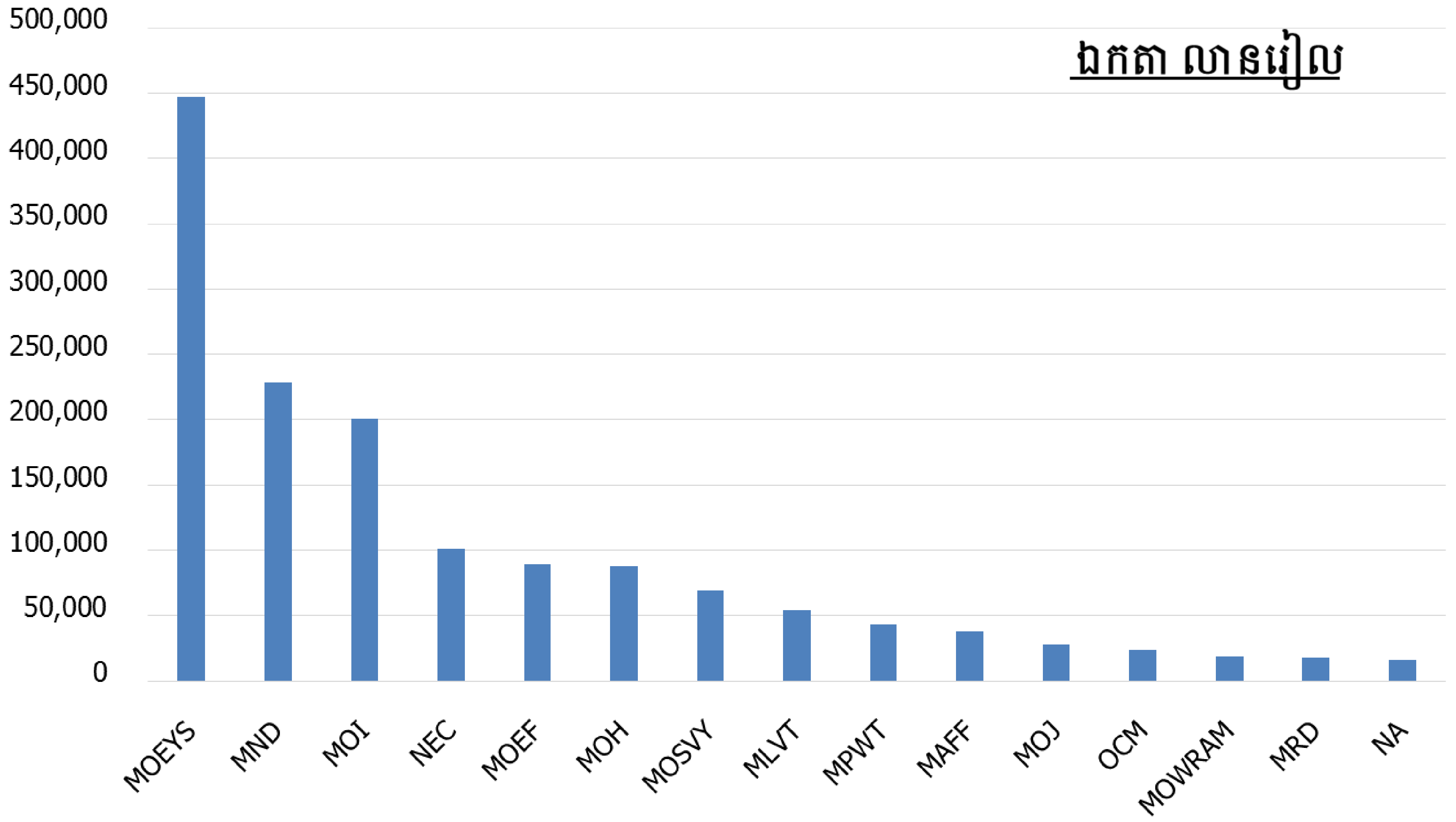

កំណើនចំណាយចរន្តជាភាគរយតាមក្រសួងឆ្នាំ ២០១៦
ធៀបច្បាប់ឆ្នាំ ២០១៥ តាមលំដាប់ ពីធំ ទៅ តូច

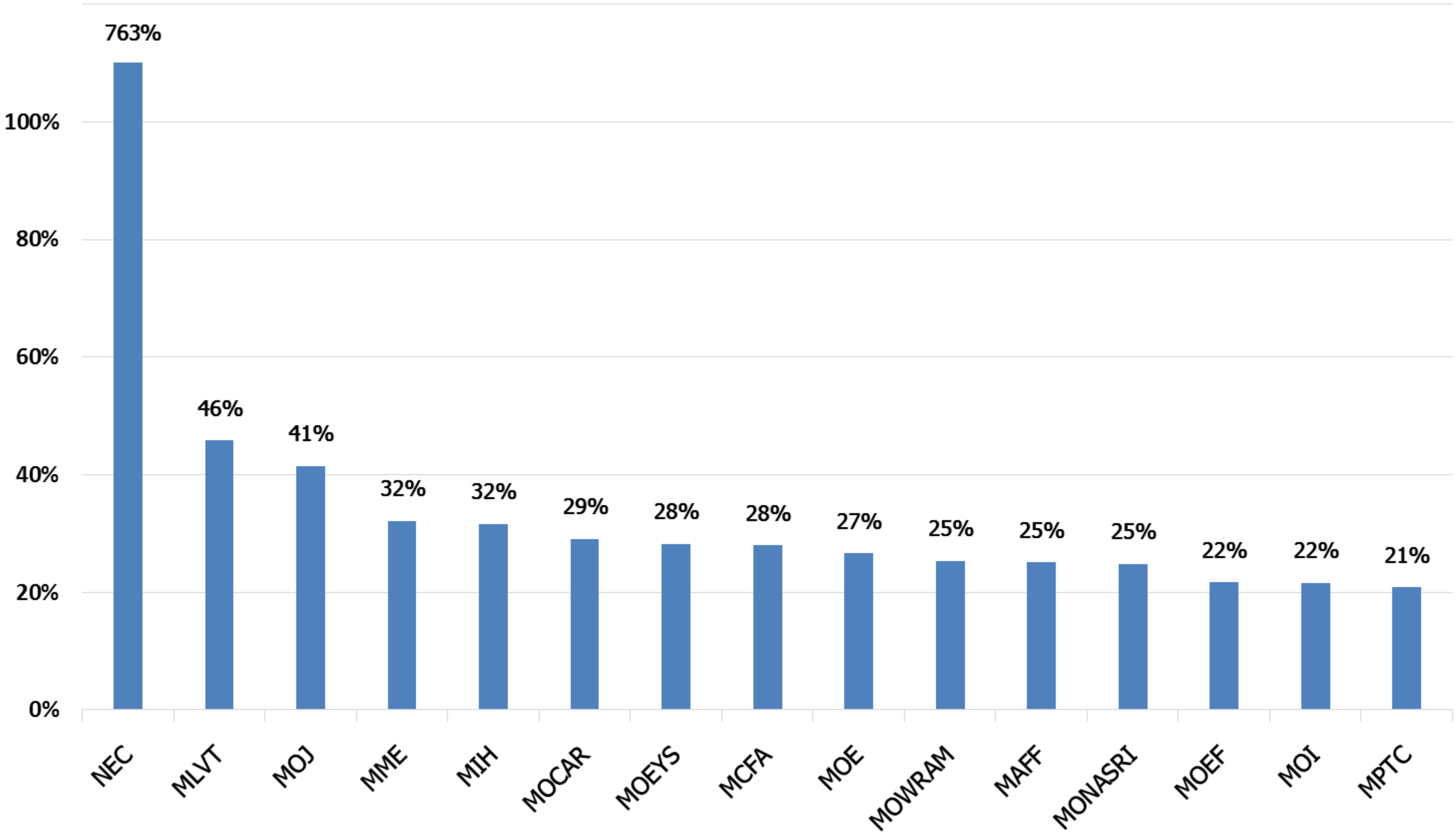

១.៣ ថវិការដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ

គម្រោងថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឆ្នាំ២០១៦

ថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ	២០១៥អនុ (*)	ច្បាប់ ២០១៦	កំណើនធៀបអនុ.១៥	%នៃ ផសស
ចំណូលចរន្តថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ	**687,664**	**821,242**	**19.42%**	**1.00%**
ចំណូលសារពើពន្ធ	651,813	777,504	19.28%	0.95%
ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ	35,851	43,738	22%	0.05%
សរុបចំណាយថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ	**1,107,196**	**1,334,525**	**20.53%**	**1.63%**
ចំណាយចរន្ត	974,335	1,181,620	21.27%	1.44%
ចំណាយមូលធន	132,861	152,905	15.09%	0.19%
ឱនភាពថវិកា	**-442,896**	**-513,283**	**-15.89%**	**-0.63%**
ឧបត្ថម្ភដល់ថ្នាក់ក្រោមជាតិ	**442,896**	**513,283**	**15.89%**	**0.63%**
រាជធានី ខេត្ត	93,241	105,741	**13.41%**	0.13%
ក្រុង ស្រុក	77,701	99,132	27.58%	0.12%
មូលនិធិឃុំសង្កាត់	271,954	308,410	13.41%	0.38%

សម្គាល់÷ (*) តួលេខប៉ាន់ស្មានអនុវត្តឆ្នាំ ២០១៥

ការឧបត្ថម្ភធនដល់ថវិការដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ កើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់

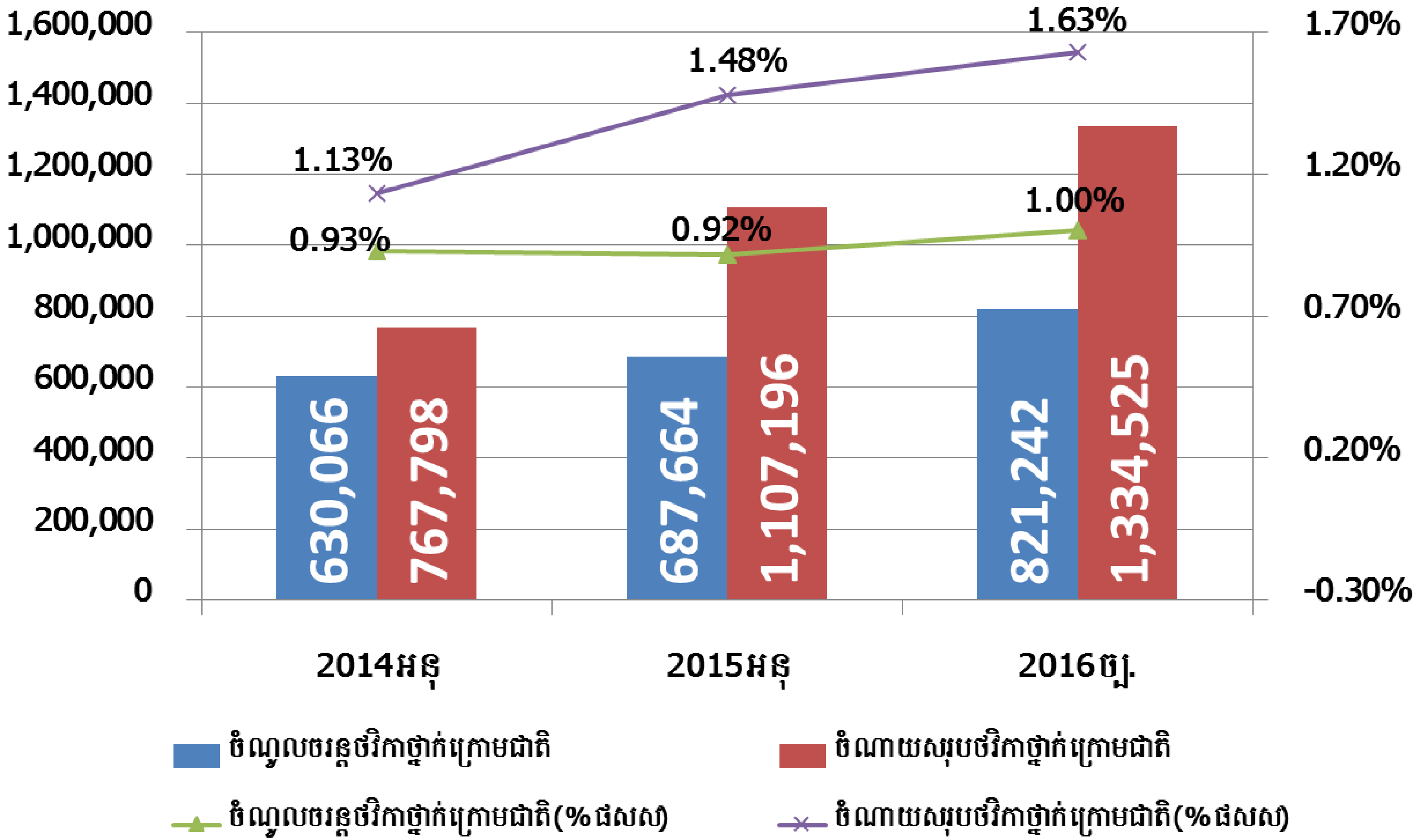

គោលនយោបាយបៀវត្សថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឆ្នាំ ២០១៦

- **ក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ខេត្ត÷** តម្លើងប្រាក់បំណាច់ប្រធាន ពី ១លានរៀល ដល់ **១,០៩ លានរៀល** និងសមាជិកពី៨០ម៉ឺនរៀល ដល់ **៨៧ម៉ឺនរៀល** ចាប់ពីខែមេសា ២០១៦
- **ក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ÷** តម្លើងប្រាក់បំណាច់ប្រធាន ពី ៧០ម៉ឺនរៀល ដល់ **៨១ម៉ឺនរៀល** និងសមាជិក ឡើងពី៥០ម៉ឺនរៀល ដល់ **៦៥ម៉ឺនរៀល** ចាប់ពីខែមេសា ២០១៦
- **ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់÷**តម្លើងប្រាក់បំណាច់ប្រធានពី ៥៧ម៉ឺនរៀល ដល់ **៧៥ម៉ឺនរៀល**, ជំទប់ទី១ ទី២ ចៅសង្កាត់រងទី១ ទី២ ពី ៤០ម៉ឺនរៀល ដល់ **៥៥ម៉ឺនរៀល** និងសមាជិកពី ៣៥ម៉ឺនរៀល ដល់ **៤៨ម៉ឺនរៀល** ចាប់ពីខែមេសា ២០១៦
- **មេភូមិ÷ តម្លើង**ប្រាក់បំណាច់ប្រធាន ពី ១៦ម៉ឺនរៀល ដល់ **២០ម៉ឺនរៀល** ,ជំនួយការភូមិ ពី ១៤ម៉ឺនរៀល ដល់ **១៦ម៉ឺនរៀល**, និង សមាជិក ពី ១២ម៉ឺនរៀល ដល់ **១៤ម៉ឺនរៀល** ចាប់ពីខែមេសា ២០១៦

ថវិការដ្ឋឆ្នាំ ២០១៦ មិនត្រឹមតែអាចធានាបាននូវស្ថិរភាព ថែមទាំងគ្រោងសម្រេចអតិរេកថវិកាចំនួន ១៥០ប៊ីលានរៀល

- **អតិរេកចរន្ត÷**
  - **គម្រោងឆ្នាំ ២០១៦:** គ្រោងអតិរេកចរន្ត ឱ្យបានក្នុងកម្រិតប្រមាណ <u>**២,៩៣%**</u> នៃ ផសស ធៀបច្បាប់ឆ្នាំ ២០១៥ ដែលបានគ្រោងត្រឹម <u>**២,៥០%**</u> នៃ ផសស
- **ឱនភាពថវិកាសរុប÷**
  - ឱនភាពថវិកាសរុបឆ្នាំ ២០១៦ ស្មើនឹង <u>**-៤,៧៩%**</u> នៃ ផសស ដែលធ្លាក់ចុះពី <u>**-៥,១៩%**</u> នៃ ផសស នៃច្បាប់ឆ្នាំ ២០១៥
  - ត្រូវបានបំពេញបន្ថែមដោយហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស : <u>**៤,៧២%**</u> នៃ ផសស និងមូលនិធិទ្រទ្រង់ថវិកា: <u>**០,២៥%**</u> នៃ ផសស
- **អតិរេកថវិកា ដើម្បីបង្កើនប្រាក់បញ្ញើរាជរដ្ឋាភិបាល÷**
  - **ចំនួន <u>១៥០ ប៊ីលានរៀល</u> ស្មើនឹង <u>០,១៨%</u>នៃ ផសស**

២.បញ្ហាប្រឈម និង វិធានការ ក្នុងការអនុវត្តថវិកាឆ្នាំ ២០១៦

២.១ បញ្ហាប្រឈមក្នុងការអនុវត្តថវិកាឆ្នាំ ២០១៦

២.១.១ ផ្នែកចំណូល

- ចំណូលនៅមិនទាន់អាចឆ្លើយតបនឹងទំហំនៃសេចក្តីត្រូវការផ្នែកចំណាយនៅឡើយ
- ចំណូលសារពើពន្ធ ស្ថិតក្នុងសេណារីយ៉ូសុទិដ្ឋិនិយមកម្រិតខ្ពស់ គួបផ្សំនឹងការធ្លាក់ចុះកាន់តែច្រើននូវចំណូលពន្ធគយ ដោយសារការអនុវត្ត កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី
- មិនបង្កើតប្រភេទពន្ធថ្មី មិនដំឡើងអត្រាពន្ធ និងអាករ លើកលែងតែ អាករពិសេសលើទំនិញប្រណិត ទំនិញប៉ះពាល់សុខភាព និង/ ឬបរិស្ថាន និងការប៉ះប៉ូវការបាត់បង់ចំណូល
- ការទប់ស្កាត់អំពើរត់ពន្ធ និងការគេចវេះពន្ធគ្រប់រូបភាព នៅជួបប្រទះការលំបាកច្រើន
- វប្បធម៌បង់ពន្ធនៅតែជាបញ្ហាចោទនៅឡើយ
- ចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធទាមទារឱ្យមានការកិច្ចប្រឹងប្រែង និងកិច្ចសហការបន្ថែមពីស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធ

២.១.២ ផ្នែកចំណាយ

- សម្ពាធនៃចំណាយ ទាំងចំណាយបៀវត្ស ទាំងចំណាយមិនមែនបៀវត្ស បានកើនឡើងឥតឈប់ឈរ
- ការផ្តល់អាទិភាពចាំបាច់បំផុតដល់ការតម្លើងបៀវត្សជូនមន្ត្រីរាជការ ក្នុងគោលដៅឆ្ពោះទៅរកបៀវត្សអប្បបរមា **ជាង ១លានរៀល នៅឆ្នាំ ២០១៨**
- ការបង្កើនចំណាយមួយចំនួនដែលមានភាពចាំបាច់ខ្លាំង ដើម្បីសម្រេចបាននូវអាទិភាពគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជាពិសេស ការអនុវត្តសកម្មភាពកែទម្រង់គ្រប់វិស័យ និងការវិនិយោគទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច
- សមត្ថភាពស្ថាប័ន និងមន្ត្រីនៅមានកម្រិត ក្នុងការរៀបចំ និងអនុវត្តថវិកា និងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

២.២ ទិសដៅការងារក្នុងការអនុវត្តថវិកាឆ្នាំ ២០១៦

២.២.១ ទិសដៅការពង្រឹង និង កែលម្អគោលនយោបាយ និងការគ្រប់គ្រងចំណូល

- ពុំមានគោលការណ៍បង្កើតបន្ទុកពន្ធថ្មី ឬ តម្លើងពន្ធបន្ថែមដល់ប្រជាជន និងធុរជន លើកលែងតែអាករពិសេសលើទំនិញប្រណិត ទំនិញប៉ះពាល់សុខភាព និង/ឬបរិស្ថាន និង ការប៉ះប៉ូវការបាត់បង់ចំណូលពីអនុលោមភាពតាមកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី
- ពង្រឹងការអនុវត្ត គោលនយោបាយ និងច្បាប់ដែលមានស្រាប់ ជាពិសេស ការលើកកម្ពស់វប្បធម៌បង់ពន្ធ ការបង្ក្រាបអំពើរត់ពន្ធនិងការគេចវេះពន្ធគ្រប់រូបភាពឱ្យដល់ឫសគល់
- កែលម្អអភិបាលកិច្ចក្នុងការប្រមូលចំណូល ទាំងក្នុងផ្នែកគយ និងផ្នែកពន្ធដារ និងផ្នែកមិនមែនសារពើពន្ធ ជាពិសេសតាមរយៈការបន្តអនុវត្តឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព **យុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យម ២០១៤-២០១៨**

២.២.២ វិធានការពង្រឹង និង កែលម្អគោលនយោបាយ និងការគ្រប់គ្រងចំណាយ

- បន្តបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការវិភាជថវិកា នៅដំណាក់កាលរៀបចំ
- បន្តបង្កើនប្រសិទ្ធភាពចំណាយ នៅដំណាក់កាលអនុវត្ត តាមរយៈការជំរុញការអនុវត្តឱ្យចំទិសដៅ ទៅតាមអាទិភាពគោលនយោបាយ តាមស្មារតីនៃការរៀបចំ ការលើកកម្ពស់តម្លៃលុយ និងការលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃប្រតិបត្តិការចំណាយ
- បន្តជំរុញការធ្វើវិសហមជ្ឈការការត្រួតពិនិត្យហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈការផ្ទេរសិទ្ធិអំណាចក្នុងការចាត់ចែងចំណាយ ពីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ទៅក្រសួង ស្ថាប័ន និងពីអង្គភាពហិរញ្ញវត្ថុ នៃក្រសួង ស្ថាប័ន ទៅអង្គភាពអនុវត្តការងារផ្ទាល់នៅតាមក្រសួង ស្ថាប័ន
- បន្តកាត់បន្ថយនីតិវិធីចំណាយ ជាពិសេស បរិបថចំណាយថ្មីសម្រាប់ការអនុវត្តថវិកាកម្មវិធី តាមរយៈការបង្កើនការផ្ទេរពីការត្រួតពិនិត្យមុនចំណាយ ទៅត្រួតពិនិត្យក្រោយចំណាយ និងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុដោយប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា

២.២.២ វិធានការពង្រឹង និង កែលម្អគោលនយោបាយ និងការគ្រប់គ្រងចំណាយ (ត)

- ពង្រឹងការអនុវត្តយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់នូវរាល់វិធានការនិងបទប្បញ្ញត្តិ ព្រមទាំងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ពាក់ព័ន្ធលទ្ធកម្មសាធារណៈជាធរមាន ដើម្បីបង្កើនភាពស័ក្តិសិទ្ធិ ប្រសិទ្ធភាព និងតម្លាភាពក្នុងចំណាយសាធារណៈ
- បន្តកែលម្អ និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធកត់ត្រា និងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងការអនុវត្តថវិកាជាមួយនឹងការកែលម្អការអនុវត្តប្លង់គណនេយ្យថ្មី
- ដាក់អនុវត្តប្រព័ន្ធមាតិកាថវិកាថ្មីជាបណ្តើរៗនូវចំណាត់ថ្នាក់ទាំង៧រួមមានចំណាត់ថ្នាក់ សេដ្ឋកិច្ច ភូមិសាស្រ្ត រដ្ឋបាល កម្មវិធី មុខងារ គម្រោង និងប្រភពហិរញ្ញប្បទាន តាមរយៈប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងតាមព័ត៌មានវិទ្យា (FMIS)
- បន្តពង្រឹងនិងពង្រីកការអនុវត្តការទូទាត់ថវិកានិងការបើកប្រាក់បៀវត្ស តាមរយៈការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធធនាគារ

២.២.៣ វិធានការអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់សំខាន់ៗ

ជំរុញអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់សំខាន់ៗ ជាពិសេស ÷

- កម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ "ដំណាក់កាលទី ៣ ឆ្នាំ ២០១៦-២០១៨"
  - ការពង្រឹង និងពង្រីកការដាក់អនុវត្តថវិកាកម្មវិធីពេញលេញ និង អង្គភាពថវិកា ដើម្បីបង្កើនការផ្សារភ្ជាប់ថវិកា ទៅនឹងគោលនយោបាយ និងការបង្កើនគណនេយ្យភាពចំពោះសមិទ្ធកម្ម
- ការអនុវត្តការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ
  - កែលម្អការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស ដើម្បីបង្កើនផលិតភាព និងប្រសិទ្ធភាពការងារ ព្រមជាមួយនឹងគោលនយោបាយដំឡើងបៀវត្ស
  - បង្កើតយន្តការ និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការត្រួតពិនិត្យក្របខណ្ឌមន្ត្រីរាជការ
  - ពង្រឹងការផ្តល់ទិដ្ឋាការឱ្យរើសមន្ត្រីរាជការថ្មីបន្ថែម តាមលទ្ធភាពថវិកាជាតិ
  - បន្តលុបបំបាត់មន្ត្រីខ្មោច " ទាំងខ្មោចងាប់ និង ខ្មោចរស់"
- ការអនុវត្តកម្មវិធីជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ
- ការកែទម្រង់ចាំបាច់ផ្សេងៗទៀត ដើម្បីលើកកម្ពស់សេវាសាធារណៈ និង យុត្តិធម៌សង្គម

២.២.៤ វិធានការពន្ធដារ

១. *ធ្វើវិសោធនកម្មមាត្រា៤ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ* ដើម្បីលុបចោលរបបពន្ធម៉ៅការ ដោយបង្កើត របបកំណត់ពន្ធតែមួយ គឺ របបស្វ័យប្រកាសដោយបែងចែកអ្នកជាប់ពន្ធជាបីប្រភេទ÷

១. អ្នកជាប់ពន្ធតូច

២. អ្នកជាប់ពន្ធមធ្យម

៣. អ្នកជាប់ពន្ធធំ

ការលុបចោលរបបពន្ធម៉ៅការនេះ គឺដើម្បីបញ្ចប់នូវបញ្ហាស្មុគស្មាញមិនចេះចប់ជាមួយអ្នកជាប់ពន្ធតូចតាច ដែលប្រកបរបបអាជីវកម្មគ្រាន់តែដើម្បីចិញ្ចឹមជីវិតផង និងលុបបំបាត់កន្លែងលាក់ខ្លួនរបស់អ្នកជាប់ពន្ធដែលត្រូវបញ្ចូលក្នុងរបបស្វ័យប្រកាសផង។ ទន្ទឹមនេះ ចំណូលពន្ធបានមកពីរបបម៉ៅការគឺតិចជាង ១% នៃចំណូលពន្ធសរុប តែប្រើប្រាស់មន្ត្រីពន្ធដាររហូតដល់ប្រមាណ ៦០%។

២.២.៤ វិធានការពន្ធដារ (ត)

២. *វិសោធនកម្មមាត្រា ៦ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ* ដើម្បីកំណត់នូវវិធានគណនេយ្យសម្រាប់អ្នកជាប់ពន្ធទាំងបីប្រភេទ ដោយក្នុងនោះ អ្នកជាប់ពន្ធតូចត្រូវប្រើវិធានគណនេយ្យសាមញ្ញ ហើយអ្នកជាប់ពន្ធមធ្យម និងអ្នកជាប់ពន្ធធំ ត្រូវប្រើវិធានគណនេយ្យតាមស្តង់ដាគណនេយ្យអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា។

ការកំណត់វិធានគណនេយ្យខាងលើ គឺដើម្បីគាំទ្រដល់ការលុបចោលរបបម៉ៅការ និងជួយបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលដល់ម្ចាស់សហគ្រាសតូចៗក្នុងការកាន់កាប់បញ្ជីគណនេយ្យឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។

២.២.៤ វិធានការពន្ធដារ (ត)

៣. *ធ្វើវិសោធនកម្មមាត្រា ៣៩ នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ១៩៩៥* ដើម្បីកំណត់ឡើងវិញនូវទំហំទឹកប្រាក់ពន្ធប៉ាតង់ត្រូវបង់ឱ្យស្របទៅតាមការវិវឌ្ឍន៍នៃសេដ្ឋកិច្ចបច្ចុប្បន្ន និងដើម្បីធ្វើឱ្យការកំណត់ពន្ធនេះកាន់តែមានលក្ខណៈសាមញ្ញ ងាយយល់ ងាយអនុវត្ត និងមានសមធម៌ ពិសេសចំពោះ សហគ្រាសតូចៗ។

២.២.៤ វិធានការពន្ធដារ (ត)

៤. *ធ្វើវិសោធនកម្មមាត្រា១៤ នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ១៩៩៨, មាត្រា១១ នៃច្បាប់ហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៤*

- <u>លុបចោលប្រាក់ពន្ធ</u>លើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានជំនិះមួយចំនួនដូចខាងក្រោម÷
  1. ទោចក្រយានយន្ត និងត្រីចក្រយានយន្ត ដើម្បីកាត់បន្ថយបន្ទុកចំណាយរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដែលមានប្រាក់ចំណូលទាប
  2. ត្រាក់ទ័រ និងគ្រឿងយន្តប្រហាក់ប្រហែល ដើម្បីបន្តលើកស្ទួយដល់វិស័យ កសិកម្មពិសេសដើម្បីលើកទឹកចិត្ត និងសម្រាលបន្ទុករបស់កសិករ
  3. ជលយានយន្តធុនតូច ដើម្បីកាត់បន្ថយបន្ទុកចំណាយរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដែលប្រើប្រាស់ជលយានយន្តទាំងនោះជាមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងប្រកបអាជីវកម្មជាលក្ខណៈគ្រួសារ។

២.២.៤ វិធានការពន្ធដារ (ត)

- កែសម្រួលនិងកំណត់ប្រាក់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានជំនិះ ចំពោះរថយន្ត ដឹកទំនិញ និង រ៉ឺម៉កសណ្តោង ដែលជាប្រភេទរថយន្តធុនធ្ងន់ ដែលធ្វើឱ្យមានការប៉ះពាល់ខ្លាំងដល់ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូន និងបរិស្ថាន និងដើម្បីប៉ះប៉ូវចំណូលដែលបាត់បង់ ពីការលុបចោលពន្ធខាងលើ។

ទន្ទឹមនឹងការលុបចោលប្រាក់ពន្ធមួយចំនួនលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានជំនិះ ដូចបានលើកឡើងខាងលើ ដែលមានចំណូលពន្ធសរុបចំនួន ៥ ៨០១ លានរៀល ការកែសម្រួលប្រាក់ពន្ធចំពោះរថយន្តដឹកទំនិញធុនធ្ងន់ និងរ៉ឺម៉កសណ្តោង ក្រោយពីបានទូទាត់ប្រាក់ពន្ធដែលលុបចោល អាចធ្វើឱ្យមានកំណើនចំណូលប្រមាណ ២៣ ប៊ីលានរៀល។

៣. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ថវិកាឆ្នាំ២០១៦ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីការបង្កើនជាសារវន្តអំពីប្រសិទ្ធភាពនៃការរៀបចំ និងការវិភាជថវិកា ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងគោល-នយោបាយសំខាន់ៗ នៃកម្មវិធីនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ ប៉ុន្តែ លទ្ធផលចុងក្រោយ គឺអាស្រ័យយ៉ាងខ្លាំងទៅលើសុឆន្ទៈ និងការទទួលខុសត្រូវ ព្រមទាំងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងថវិការបស់ក្រសួងសាមីផ្ទាល់ នៅក្នុងដំណាក់កាលអនុវត្ត។